

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Felhívás.

A polgárok választási jogok érdekében július 5-től fogva reklámíthatnak.

Kérjük a pártvezéreket, a főembereket, a legkisebb községben is, hogy a választók névsorát megvizsgálják, a jogosultak felvételét kérik, a jog ellenére beirtakkal szemben felszólaljanak.

Vidéki lapársaink is szíveskedjenek 14 napon át ezen felhívást közölni, hogy kellő figyelmet ébresszen.

Népjog és hatalom.

A népek arra vannak születve, hogy szabadon intézhessék a sorsukat.

Ez a rendelkezési jog azt feltételezi, hogy a népszabadsági jogok minden vonalon megtalálják érvényesülési formáikat.

És a népek a történelem tanítása szerint már eddig századokon át mindig igyekeztek ezt a veleszületett jogokat nem csak megvédeni, hanem azokat lehetőleg korlátlanul érvényesíteni.

Történt az a nemzetek életében, hogy a magok jogából időnként átruháztak bizonyos részt egysékre, s ennek a hatalmát önként elismerték urnak maguk felett.

De mikor ezek a megbízottak tulépni akarták a jogkörüket, akkor a népek megmozdultak és védtek a jogukat a hatalmi tulkapások ellen.

Ilyenféle küzdelem foly most Belgiumban és Spanyolországban, meg a tengeren túl való Kínában.

Ezt a népküzdelmet a hatalom ellenében, hivatalos nyelven forradalomnak szoktak nevezni.

Ilyképp hívják most a belgák és a spanyolok küzdelmét is, a mely pedig nem a törvényes hatalom ellen való jogtalan lázadás, hanem a nemzetek jogos önvédelme a hatalmi tulkapások ellen.

A történelemben nem magában álló eset az, a mely most Belgiumban és Spanyolországban történik. És nem is csak ez a két nemzet az, a melynek jogait a hatalom önkénykedése akarja leszorítani az érvényesülés útjáról.

Egyáltalán a hatalom, mióta a nép-

jogok fölé helyezkedett, ritkán maradt meg azon határokon belül, a melyeket az illető nemzetek és a hatalom birtokosai önként és kölcsönös megegyezéssel állapítottak meg.

De mert a népek a maguk jogait mindenha feltékenyen örítették — történt meg az, hogy a hatalom és a népek összeütközésbe jutottak.

A történelemnek számos véres eseménye tanuskodik arról a szívós ragaszkodásról, melylyel a népek a maguk jogait a törvénytelen megtámadtások ellen védelmezni igyekeztek.

A belgáknak és a spanyoloknak most folyó küzdelme a hatalommal szemben ugyanazon tüneteket mutatja, mint azok a már eddig lefolyt küzdelmek, melyeket a hatalom idézett fel a saját erősbítése végett és a népjogok eldobásával.

A belga és spanyol nemzet most folyó küzdelme is arról tanuskodik, hogy a népek nem azért tették urra magok felett a hatalmat, hogy az minden jogot magához ragadjon, hanem csak azért, hogy legyen egy uralkodó akarat, a mely a népek egyetemének jogait tiszteljen tartva, bizonyos korlátokat állítson a népjogok tultengése ellenében és lehetővé tegye egy a népjavát munkáló közös akaratnak az érvényesülését.

Am a hatalom ritkán találta el a helyes eszközöket, hogy a központi, az úgynevezett egyetemes akaratot bizonyos határokon belül a nép javára érvényesítse.

Igy van ez most Belgiumban és Spanyolországban, a hol éppen a hatalom tultengése idézte fel a népek küzdelmét a saját jogaik mellett.

Ezek a népek nem a hatalmat akarják megdönteni, csak annak kívánják útját vágni, hogy a hatalom ne válhassék korlátlan urrá a népek felett.

Ezért foly most az úgynevezett önvédelmi harc a jogtipró hatalom ellen.

És bár a hatalom rendelkezik minden eszközzel, a belga és spanyol események bizonyítják, hogy a nép, ha összesíti az erejét, hatalmasabb, mint maga a hatalom, a mely ha tulhatalmasodik, önként idézi fel a hatalom és a nép egymás ellen való harcát.

Ebből a legujabb önvédelmi harcból is levonhatják a hatalom birtokosai azt a tanuságot, hogy a népeket jogaikról megfosztani a hatalmi érdek javára

egyáltalán nem tartozik a megengedett dolgok közé.

A népek, ha egyesítik az erejüket, trónokat dönthetnek fel, a minthogy trónokat védenek meg az idegen támadás ellen, ha az a trón tiszteli a népjogokat és munkál azok javán.

Ezt jó lesz a belga és spanyol trón birtokosainak is szívükre venni.

Politikai hírek.

Beszámoló. Baresay Domokos, a bánffy-hunyadi kertület országgyűlési képviselője, vasárnap mondotta el beszámolóját Hid-Álmáson. Utközben Nagy-Álmáson és Magyar-Nagy-Zsomboron üdvözölték a képviselőt. Hid-Álmáson tegnap este bankett volt s Baresay a lakomán mondotta el beszámolóját. Részletesen ismertette a politikai helyzetet s elmondotta, hogy miért lépett be a kormánypartba. A pártok között létrejött paktum jelentőségét politikai eredményének jelezte a nemzeti pártnak a kormánypartba való belépését s a nemzeti párt kiváló tehetségének a közérdekben való közvetlen működését.

A lakomáról a következő üdvözlő sürgönyt küldték Széll Kálmán miniszterelnökhez: „A bánffy-hunyadi választókerület polgársága a mai napon Hid-Álmáson, Baresay Domokos orsz. képviselője beszámolója alkalmából összegyűlve, Bethlen Ödön gróf indítványára elhatározta, hogy Nagyméltóságodat és a kormányt hazafias lelkesedéssel üdvözlí. Ezen üdvözlöt ezennel táviratilag tolmácsolom.

Baresay Domokos.”

— **A delegációk.** Budapestról jelentik a N. W. Abendblatt-nak:

Hivatalos célzások szerint a két miniszterelnök közt tegnap a delegációk egybehívása tárgyában is történt megállapodás. E szerint a delegációk október első felében kezdenek tárgyalni. Thunnak kiáltása van arra, hogy az obstrukció nem akadályozza meg a delegátusok megválasztását. A kvótárvonatkozólag semmi megállapodás nem történt, mert mindkét kormány először is a kvótaküldöttség egyezkedésének lehetőségére számít. Ha ez nem lehetséges, a két kormány saját hatáskörében a két parlament előtt indítványokat tesz. A kvóta ügyében újabb egy éves provizoriumot nem vettek kiáltásba.

A képviselőház gazdasági bizottsága tegnap közvetlenül az országos ülés után tartandó ülésre volt egybehívva, hogy több rendbeli személyi ügy elintézésén kívül a ház épületében a nyári szünidő folyamán szükséges karbantartási munkálatok ügyében is intézkedjék. A bizottság tagjai közül azonban a ház elnökén kívül, a ki állásánál fogva a bizottságnak is elnöke, midőssze csak hárman jelentek meg, ugyminnt Csávossy háznagy, Molnár Antal jegyző és elnök és Jónás Ödön biz. tag. Az ülés

Tudom. — Tessék. De most gyónok, nem hallgathatok el semmit életemből, ezt is el kellett mondanom.

Tehát, főleg miután az öreg zsidónak a harisnyájú szűken kezdte már eregetni a tallérokat azon arányban kezdtem én is hidegülni családom irányában. Emlékszem, hogy midőn egyszer az édes anyám a jegyző alkalmazásával némi saját természetű élelmi szerszert küldött nekem, én azt szégyeltem kollegáim előtt elfogadni, s bár koplalom kellett, visszaküldtem azt. Tudom, jól tudom, bár nem láttam, hogy az a szegény öreg asszony ekkor sirt fájdalomában, szegényében és az örökökkel való Ur az anyák könnyeit nem hagyja boszulatlan... Rajtam is beteljesedett. Eh, de ne érzelegjünk, hisz csak történetet beszéllek. Mint már említettem, a pénzforrás kiapadt, mielőtt tanulmányaimat befejeztem volna. És ez időtől én többé lábamat a szülei házba be nem tettem. Csufodolt elmondani is, de hisz én gyónok most uraim.

Ekkor hozott össze a sors véletlenül gróf Tarcsaival. Földesurunk volt. Falunkba néha lerándult és néhány napot töltött ottani udvarházában, rendszerint másodmagával. — De ez nem tartozik ide. Szóval én személyesen eddig nem ismertem őt; tudtam,

ennélfogva határozatképesség hiánya miatt nem volt megtartható. Az elnök a bizottság utólagos jóváhagyásának fantartásával fogja utalványozni a szükséges tatarozások költségeit, a melyeknek minimális mértékére való korlátozásra válik lehetővé ama körülmény folytán, hogy az állandó új országház az 1901-ik év végén rendeltetésének át lesz adható.

KÜLFÖLD.

Forrongás Brüsszumban.

Brüsszel, július 4.

Senki sem tudja még, hogy a mai nap mivel fog végződni. A király határozatát még nem ismerik. Hir szerint Van der Peereboom nem ejti el. A csapatok a laktanyákban „harcrea készen” állanak. A polgár-gárdák mindenütt a tüntetőkkel tartanak. A pus-kák esővét lefelé tartják, ha a közönség ellen küldik őket.

Hanguan és Namur tartományok gárdáit Tournays tábornok megszemlélte és beszédet intézett hozzájuk, amelyet azzal a felkiáltással végzett:

„Éljen a király!”

Erre a kiáltásra mely hallgatás következett, csak két tiszt kiáltott „Éljen”-t. E hangulat miatt a király nagyon el van keseredve és nem akar engedni, mert ez a tekintélyről való teljes lemondással volna egyértelmű.

Dreyfus.

Rennes, jul. 4.

Dreyfustól megkérdezték, hogy sokat szenvedett-e? Mire valóságos iszonyodással így felelt:

— Azt nem is lehet megmondani! Mégis hozzátette, hogy az a parancs, hogy bilincsbe verjék, megmentette életét, mert oly győngye volt, hogy a halált megváltásnak tekintette volna. De mikor látta, hogy mily barbár módon bántak vele, hogy megtörjék lelkét, megfeszítette erőt, hogy ismét felküzdjé magát. Gyakran a földre rogyott a hőségűtől. Több óre belehalt.

Rennesben a viharos partraszállás után láza volt, de azért diatáról nem akar hallani. A hajón is visszautasított minden orvosságot.

Labri és Demange naponta többször meglátogatják és feleségét megnyugtatták a felől, hogy Dreyfus elméje teljesen ép.

Páris, jul. 4.

Az Echo de Paris rennesi katonai körökből úgy értesül, hogy Jouanet ezredes, a rennesi biztossal együtt tanulmányozta a Dreyfus-pör iratait és aztán kijelentette Carrière-nak, hogy lehetetlen mindazokat a tanukat megidézni, a kiket ő elősorolt. Így tehát se Mercier, se Casimir Perier, valamint Lebun-Renault sem fog megjelenni.

† Kovács Ferencz temetése.

Marosvásárhely, jul. 4.

Csak most Kovács Ferencz halála után tűnt ki valójában az, hogy milyen igaz szeretettel viseltet iránta felekezet különbség

hogy nagy világfi és pazar mágnás. Kolozsvárt találkoztam vele, megismertem és . . . meglátogattam a lakásán.

— Gróf ur, — szóltam — mint méltóságod egyik alattvalója jövők Önhöz. Az Ön falusi zsidájának vagyok a fia. Külömb akarok lenni az apámnál. Kiapadtak segélyforrásaim . . . Kérem, könyörüljön rajtam. Ne hagyjon a feluton elpusztulni, hálás leszek, mint a kutya, lesni fogom minden időkben óhaját, hogy hálámnak jelét adhassam . . . Ne engedje, hogy vissza kelljen térnem a faluba, nézni, tűrni egy vén, bigott zsidónak rigolyait . . . belepustulnák . . . Kérem, könyörüljön.

És ő, mig gunyosan végignézett rajtam, mosolygott, de — könyörült. Hagyja el hitét, — mondta — vesse le nevét, aztán jöjjön hozzám, meglátom, mit tehetek Önért. Szégyenpir futja el ma is arcomat, ha e napra gondolok, de megtettem, a mit kívánt.

Grófi pártfogom szavának állott. Elvégeztem iskoláimat és mint doktor juris kerültem fel a fővárosba grófom ajánló levelel.

Hogyan küzdöttem le a kezdet nehézségeit, hosszú volna mind elmondani; elég az, hogy — mint mindenben — itt is szerencsés voltam. Keresett ügyvédje lettem a fővárosnak.

És itt kezdődik életem tragédiája.

Egy napon irodámban ültem néhány barátommal s míg künn segédeim szorgalmasan végeztek a felhalmozódott munkát, mi vidám tereferével igyekeztünk az időt

nélkül M.-Vásárhely városa. Mindenki siratja benne az igazi jó hazafit, a humánus embert, a minden szépet jóért hevülési tudó polgárt.

A pompásan felszített gyász szoba folyton tel volt gyászoló közönséggel. A gazdag elhozta koszorúját, a szegény imáját a koporsóhoz, melyet a valódi részvét és tisztelet vett körül.

Az EMKE közp. küldöttei Sándor József alelnök-főtítkárr és Hory Béla választmányi tag fél 10 kor jelentek meg a ravatalnál gyönyörű gyopárkoszorút — nemzeti szalaggal helyezve a ravatalra — a Sándor József rövid beszéde kíséretében. Aztán Biহারi Sándor ev. ref. tanár, az elhunyt alelnök társa hozta az EMKE fiókjának hasonló szép koszorúját.

A temetési szertartás 10 órakor vette kezdetét.

Óriási harangzugás és katonai zene hangja mellett szállították át a koporsót a plébánia épületből a templomba; a mely szószoros értelmében megtelt résztvevő közönséggel. A gyász szertartást Tódor, a nagyhírű tudós kanonok vezette óriási segédlettel, mert az egyházi férfiak az ország minden részéből megjelentek.

A mint egy órát tevő gyász isteni tisztelet után megindult az óriási gyászmenet a temető felé, a katonai zenekar hangján mellett.

A hat ló által vont gyászkocsi előtt a koszorus kocsi haladt zsufolóság felrakott koszorúkkal. A koszorúk közt kivált az EMKE központjának, valamint a marosvásárhelyi fiók nemzeti szalag, gyopár koszorúja.

A koporsót a családost aztán az EMKE küldöttsége, végül a résztvevők száza kísérték. Az érczokorsó, melyben a derék hazafi hosszú álmát alussza, ép azon koporsó, mely az Erzsébet királyné requiemé alkalmával használtot, s melyet e végből ő maga szentelt be.

Az óriási gyászmenetnél képviselve volt minden osztály, minden felekezet. Ott voltak a legelőkelőbbektől kezdve a „szegény” nap-szamosig, egyesülve a gyászban és bánatban. Megható volt látni a koporsó körül az általa alapított zárdá növendékeit, a lebocsátott hajú gyászos leánykákat és az apáczákat.

A kath. temető felső részében — a kápolnával szemben várt a nyitott sir, — a mely körül az egyházférfiak, az EMKE képviselői, a főispán, főkapitány és család foglalt állást.

Az egyházi szertartás bevégzése után Sándor József orsz. képviselő, az EMKE alelnök-főtítkára állott a koporsóhoz és mondá el a következő szép és mindenkit megható beszédet:

Tisztelt végtisztességtevő gyülekezet! Engedje meg nekem az egyház, hogy e sir kapujánál a hazafiság nevében is elbucszunk. Mert nemcsak az egyház temeti a maga hű szolgáját, hanem egyezsmind egy lelkes és tüzes hazafit is temetünk. Hiszen a vallás nem ellensége a hazafiságnak, a minthogy nem tartom igaz hazafinak azt, a ki vallástalan. Sőt sokkal inkább egy tőrel faked ez a két érzelem, melynek közös forrása a szív és a szívből a világ megváltója hirdette egyesítő kápos: a szeretet. A sze-

agyonütni. Teljesen boldog voltam. Jó mód, hirnév, nagy uri barátok és künn a kapun az arany betűs tábla: „Dr. Béli Jenő.” Mert ma így hívnak. Épen egyik barátom anekdotáját neveltük hahotával, mikor hal-kan megkopogtatják az ajtót és mielőtt szólhattam volna, megnyílik az és belép rajta az . . . apám. Szegény, nagyon megöregedett. Hosszu, gubancos szakálla megöszült, bársony kalapja zsiros, kaftánja, az ünneplő selyem kaftán már kopott, kezében göröcs botot és imádkozó kendőjének batuját tartva, — reszketve, félve nézett széjjel az uri társaságban.

(Vége következik.)

Hilary.

— A „Törisek és narancsvirágok” szerzőjétől. —

Angolból fordította: AMIOA.

XX.

A Gábrriel történetének a folytatása.

(Folytatás.)

(45)

De nem nézett reám, tekintetét a fűre függesztette. Tudtam, hogyha várakozom minden bátorságomat elveszítem és azt gondoltam, hogy jobb lesz a függőben lételemnek rögtön véget vetni. Nem mertem a kezét megfogni, a hogy azelőtt tettem volna, mert féltem tőle és féltem magamtól.

— Lady May, valamint akarok kegyedtől kérdezni és nem vagyok bizonyos benne, ha vajjon nem fog-e engemet tulságos merésznek gondolni és a választ megtagadni, vagy megajánl és megmondja az igazat.

Azzal a kedves, büszke mozdulattal emelte fel a fejét, a mi engem mindig megigézett.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Július 5.

Végtárgyalás.

Igaz történet.

... Megöltem a feleségemet. Beismerem, nem tagadok semmit. Nyugodt lelkiismerettel állok itt, valamint majdan a legmagasabb ítélőszék előtt állani fogok. Nem védekezem. Tettemnek büntetése, tudom, halál.

Nos hát, mondják ki ezt uraim; önök bírák, önöknek köteleességük a törvény szigorú alkalmazása. Esedezem, ime könyörgöm, ítéljenek el, de halálra. Nincs többé mit keresnem ez életben a földön. Hisz a tényállás világosan áll önök előtt.

Előre megfontolt szándékkal, józan észszel nyitottam be, kezemben a töltött pisztoly, melynek halált hozó lövése csábítója keblém zuzta szét a hűtlen asszony agyát. Nem céloztam a szívére, mert hisz szíve talán nem is volt?! Vagy van-e szíve az olyannak, ki így feldulni képes egy érte élő ember boldogságát, életét?

Oh miért is kellett nekem születnem, miért is kellett ezt megérnem. Uraim, bírák, ha nem unják, hallgassák meg életem történetét. Nem akarom az önök szívét meglágyítani: Ohnem, hisz már mondtam, nem félek, sőt óhajtom a halált, de a tanuság kedveért engedjek meg, hogy elmondjam...

Az atyámat meg Baumcewignak hívták. Egy kis hegyek között rejtőző erdélyi

oláh faluban mérte a piros pánlikát, piros pánlikát szalaj fiesuroknak, dévaj fátáknak. És gyűjtötte a rézgarasokat, ezüst huszasokat hosszú száru strimlibe, hogy majd legyen miből doktorrá nevelni a Kóbi gyereket. És tudniillik én voltam. Az édes anyám az olyan volt, mint minden anya, legyen az selyemben járó dáma, vagy a „zsupunye ánczvaj” jámbor, nyirott fejű hitves társa.

És az az öreges, nagy szakállu kun-korodott hunczutrújú zsidó, meg az ő nap-számos munkától kérges kezű felesége a maguk módja szerint, nagyon szerettek bennünket, gyermekeket — mert voltunk többen is.

Én voltam a legnagyobb az öcséim között; egyik, a Náci, most egy éve házassodott, kis botos, trafikos, mint az apja, a másik tal-

mudista a tudós szigeti rabbinál, a lányok, ki tanítóné, ki korcsmárosné és mind boldogok, csak én lettem ur és gyilkos.

Előbb engem is talmudistának szántak. Bókher voltam Deésen két esztendeig.

Hanem a tudvágy nem hagyott nyugtot. Az ösrégi szent könyvek nem elégtették ki a tudás vágyamat.

Aztán meg az apám is azt akarta, hogy fiából ur legyen, doktor. Bár ne akarta volna, most talán nem álnék itt... de ki tudja külföldben? Hisz a sors könyvében mindenki- nek meg van írva jövődjöje, így tanultam legalább akkor... a boldog időkben.

De nem untatom önöket sokáig. Folytatom.

Nos hát a dolog vége az lett, hogy én „magyar” iskolába kerültem. Mindig dicsére-

retet volt vezető csillaga Kovács Ferencz apátnak is egész életén át s ezzel hirdette az emberi nem egységét, mint pap; ezzel ölelte kebelére a nemzetet és hazát, ez készítette faj és minden osztály szeretetére s ezzel torjedit ki gondoskodása a társadalmi legkisebb foglalkozási ágak támogatására és felkarolására is. Lelki szemeim előtt megelovénül a Kovács Ferencz alakja s látom őt rokonszenves és szeretetreméltó vonásaival, a mint ez érzelem végig kíséri életén. Mint itju, buzgó pap két más paptársával kimegy Moldovába az ottan most is lakó honfoglaláskori jász-magyarok meglátogatására, könyvet innak róluk s vajha munkájuknak eredményeként megérhetők, hogy ezen r. kath. magyar véreink a magyar r. kath. egyház védő szárnyai alá visszakerülhének, mint voltak egykoron. A Székely-Egyesület megalakulásakor a székely társadalmi mozgalom megindultával ott van az alapvetők sorában, mint helyi elnök s működését részben a székely iparmuzeum létrehozatala hirdeti. Adataim vannak róla, hogy a székely ipari és kereskedelmi élet föllendítése érdekében mily tevékeny része volt a székely ipar- és kereskedelmi kamara létrehozatalában.

A mikor az erdélyi-régi magyarság megmentésére az EMKE megindul, Kovács Ferencz ott van az alapvetés évében minden választmányi és közgyűlésen, s most is viszszaesengnek a szívbe, lélekbe és idegekbe ható lángoló hazafias beszédei, melyekkel felszólalásaiukra élesztési szokta a honszeretést tüzt. Mikor az EMKE az 1890. év augusztusában, Szent-István napján Brassóba megy nagy nemzeti ünneppelel demonstrálni a magyar állameszmét, az ünnepélyes mise után Kovács apát mondja az egyesület megbízásából az alkalmi beszédet, mely egyházias jellege mellett tele volt a legszentebb magyar érzéssel és a haza iránti finai szeretettel. Az a mondas, mely ekkor ajkain elhangzott, az ő lelkének a mi lelkünkbe legtisztább visszacsendülése, s amelyre emlékezve, leginkább megőrizhetjük kegyeletos emlékünken az ő nyájias, nemes vonásait. Ekkor mondja, hogy „a hit boldogit, a hazaszeretet nagy tettekre ösztönöz, ha boldog és nagy akarsz lenni, szeresd az Istent és szeresd a hazát.* Ő valóban szerette az Istent, hazát, a nemzetet, a fajt, s ha igaz, egyik nagy keresztény bölcselőknek amaz állítása, hogy minden ember annyit ér, a mekkora darabot a szíve a világból befoglalhat magába, a Kovács apát szíve egyike volt a legnagyobbaknak és legjobbakkal. E szívvél ő társadalmi életben is csak diszt és tekintélyt szerzett az egyháznak is, a melynek szolgálja volt. Valóban kegyeletos és őszinte tehát tőle bucsuzásunk, s átérzve kívánhatjuk, hogy: gyöngéden takarja a hazaföldje, melyet ő annyira szeretett, s vágyainak és reményeinek égi teljesülését adja meg neki Isten, a kit úgy imádozt.

Kedves apát ur, szereteti bajtársunk a hazaszeretothben, Isten veled! E megható beszéd alatt alig maradt szem szárazon. Megkaptá az a sziveket. A nők közül különösen sokan hangos zokogásban törtek ki.

Ily nagy részvétellel helyezték örök nyugalomra a derék férfiu.

Az EMKE központi küldöttei tiszteletére dr. *Tarnovszky* Mór, a fiók derék titkára fényes ebédet adott, melyen a fiók tisztikara és mások voltak hivatalosok. Mint egy tora volt ez a derék hazafinak, ki az EMKE sorsát annyira szívéen hordozta.

Legyen áldott emléke!

r. l.

Felhívás

a hazai tanítótestületekhez s a tanítótestületek fiókköreibez.

A marostordamegyei általános tanítótestület kiskülföldi fiókköre a folyó évi április

— Ha egyáltalában válaszolok, csakis az igazságot fogom mondani, válaszolok. Kérdezzésként akarnám.

— Mindenki azt beszéli, hogy kegyed lord Aberdaleonak megígérte, hogy hozzá fog menni. Ez a hir igaz?

A pir eltűnt a kedves arczról és az halvány lett, a sötét szemeket lassan emelte fel, míg azok az enyémbe mélyedtek.

— Az emberek azt beszélik? kérdé.

— Igen, mindenütt e házasságról beszélnek és mindenki örülni látszik felette. Tudom, hogy nekem nem volna szabad ilyen kérdést intézni, tudom, hogy ez az illem szabályok megsértése, de lady May, nem tehetek róla. Mondja meg — hogy tudjam — a legjobbat — vagy — a legrosszabbat.

— Nem igaz, — mondá gyorsan, beszédemnek a habozását észre véve. Egy szó sem igaz belőle. De miért maga oly izgatott?

Ah, miért? Nem merlem az okát neki megmondani. Némán állottam, míg önuralmat vissza nyertem.

— Gábrriel, miért változott meg maga irántam? — folytatta. Mi egyszer és nem is olyan nagyon régen olyanok voltunk, mint ha testvérek lettünk volna, most maga olyan hideg, olyan büszke, egy cseppet sem hasonlít a régi énjéhez. Mi az oka?

Nem válaszoltam, voltak szavak az ajkaimon, de nem mertem azokat kimondani. Szenvedélyes szerelmemet vissza kell fojtani, nem szabad azt neki tudtára adni, mondám magamban.

Éppen olyan aljasság volna az tölem, mintha ő ladyágának a gyémántjait ellopnam.

Hidegebb és büszkébb lett a szép arcz, láttam és édes ajkak fájdalom remegését; de a becsület némává tett, ámbár gyötrelmemben meg tudtam volna halni.

— Gábrriel, mit vétettem én maga ellen?

rilis 26-án tartott gyűlésében a következő indítványt emelte egyhangulag határozattá:

„Nagy János tagtárs előadja azon örvendetes eseményt, hogy a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magyar királyi miniszter ur az állami iskolai tanítókat szolgálati idejük arányában melkőztatót beosztani a XI-ik fizetési osztály fogozataiba s ez által azok részére 500, 600, 700 forint fizetést akar biztosítani, megvalósítani akarván azon régi óhaját, hogy a tanítói fizetések a szolgálati idő arányában emeltessenek. Midőn azonban ezen örvendetes eseményt konstatálja, sajnálatlaltal említi meg, hogy ez a beosztás, illetőleg fizetésemelés csak azokra az állami tanítókra vonatkozik, kik állami iskoláknál 10, 15, illetőleg 25 év óta szolgálnak, de mellőzve vannak azon jelenleg állami tanítók, kik községi, államilag segélyezett községi, vagy felekezeti iskoláknál szolgáltak s jelenleg állami szolgálatban vannak. Már pedig köztudat szerint a jeleni állami iskolák tekintélyes része a közelebbi években községi, államilag segélyezett községi, vagy felekezeti iskolákból alakítottatott át állami ist kolává s ezen újabban szervezett állami iskoláknál az államosításig működött községi, államilag segélyezett községi, vagy felekezeti tanítók alkalmazattak állami tanítókká ezek között is tekintélyes számban vannak azok, kik mint tanítók 10—20 sőt több év óta szolgálnak s kik községi, vagy felekezeti tanítói minőségükben is épen oly lelkiismeretes és hazafias kötelességet teljesítettek, mint a mindig állami iskoláknál működött tanítótsáikkal; különbség csak a fizetésre vonatkozólag volt közöttük, de nem a kötelesség teljesítésre nézve.

S minthogy azon jelenleg állami tanítók, kik a közelebbi időben történt államosítások alkalmával lehettek csak állami tanítókká, s ez nekik hibául nem róható fel, s minthogy ezen tanítók eddig is állami tanítótsáikkal sz mben sanyarubb helyzetben voltak, mert cesélyi fizetéseket soha sem kaptak meg rendesen, hanem a legtöbbbször végrehajtás és sok személyes kellemetlenség után, mi a hason működésben levő állami tanítók fizetéseiket pontosan kapták s ez által kedvezőbb helyzetben voltak; s minthogy az ily jelenleg állami régebben más jellegű iskoláknál alkalmazott tanítók a fizetés rendezésénél teljesen figyelmen kívül hagyattak s ők fiatalabb és kevesebb idő óta szolgáló tanítótsáikkal szemben, dacozára 20—30 évi szolgálatuknak, a 400 frtos fizetési osztályban hagytattak, ez által ugy látszik, egy meg nem érdemelt s nem remélt mellőzésben részesültek, a mely körülmény meg tekintélyüket is esorbitja, a mennyiben ugy tűnik fel, hogy nem a tisztán tanítói működés, hanem egyes személyiségek vannak a fizetés rendezés által kitüntetve és megjutalmazva, s csak az állami iskoláknál töltött szolgálat érdemes erre; ezek alapján indítványozza, hogy:

Kéressék fel a Magyar Tanítók Országos Bizottsága, hogy halás köszönetet mondva a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magyar királyi miniszter urnak a tanítók iránt tanusított kegyes jóságáért s különösen a régebbi állami iskoláknál alkalmazott tanítók fizetés emeléséért, kérje ő Nagyméltóságát, hogy méltóztassék tekintetbe venni a jelenleg állami iskoláknál szolgáló tanítók eddigi szolgálát és sokszor sanyaru helyzetét és feloldván őket a fizetés rendezésnél elkövetett mellőzés alól, beszámítva más jellegű iskoláknál töltött szolgálati idejüket: méltóztassék beosztani az általuk is megérdemelt 500, 600, 700 frtos fizetési osztályokba s ezen beosztást legalább az 1999—900 tanév kezdetétől alkalmazásba venni.“

Ezen egyhangu határozattá emelt indítvány értelmében a folyamodvány elkészítésére és felterjesztésére, valamint szélesebb körben leendő közzétételére alólírottak bizattunk meg.

Tisztelettel kérjük azért a hazai t. tanítótestületeket és fiókköröket: méltóztassa-

kérdé és a fájdalom élos csengése volt a hangjában. Mi változtatta meg — irántam? Szeretném, ha megmondaná.

— En nem változtam meg, — válaszolám és hangom rekedtes volt és természetellenes. En nem tudnék megváltozni — magához.

— De Gábrriel, maga megváltozott, nem olyan, a milyen volt; most kerül ottan, hol ezelőtt keresni szokott és hallgat ott, hol mások beszélni szeretett. Nézzen az arcomra és mondja meg, ha nem úgy van-e?

Nem mertem reá nézni; ha azt tettem volna, szemem elárulja a titkomat.

— Na lássa, mondá keserűséggel — maga még csak reám sem néz és még is azt mondja, hogy nincsen megváltozva! Gábrriel, miért nem néz reám, midőn kérem, hogy azt tegye?

— Nem merem azt tenni. Az ember nem tud a saját szeme ártalma nélkül hosszasan a napra nézni.

— De én nem vagyok nap. Milyen kegyetlen maga! En nem tudom elgondolni, hogy mit csináltam magának?

— Azt soha sem fogja megtudni, — válaszolám.

— Ugy hát csináltam valamit, — mondá gyorsan. Ezt gondoltam. De nem tudom, hogy mit. Gábrriel, mondja meg, hogy mit csináltam.

— Nincs semmi mondani valóm! — kiáltám kétségbe esve.

Nem tudtam, hogy az erőm egy bátorságom meddig fog tartani; minden pillanatra új kínzás volt nekem. Bár az igazságot elmondva, a térdeimre borulhattam volna előtte! De a becsület közte és köztem állott.

— Gábrriel, én nem értem magát, — mondá Lady May; maga nem igazságos. — Maga világosan azt mondja, hogy valamit csináltam magának, de azt nem mondja meg, hogy mit. És én azt tudni akarom.

nak az ügyet magukévé tenni, a gyűléseken hasonszellemű határozatot hozni, s folyamodványt benyújtani és oda munkálni, hogy a most mellőzött állami tanítók kellő méltánylásban részesítettven a fizetési osztályokba, a régebbi állami tanítóknál már alkalmazásba vett szolgálati idő tekintetbe vételével beosztassanak.

Igaz, itt a tanítótság csak egy kis töredékének érdekeiről van ez időszentir sző, mely töredéknek érdekei azonban azonosak az egész tanítótság érdekeivel, s azért hiszszük és bízunk, hogy a magyarországi tanítók mindnyájan akarják egymás boldogulását és boldogittatását, s részt vesznek azon törekvésben, mely által a nagymélt. miniszter ur részéről kezdeményezett fizetés rendezés most a mellőzött állami tanítókra, a közel jövőben pedig az egész tanítótságra a szolgálati idő arányában kiterjesztessék.

Kiváló tisztelettel és kaptársi bizalommal Csókfalván, 1899. jun. 30.

Lörinczi Dénes s. k. Benedek János s. k. fiókköri elnök. fiókköri jegyző.

Nagy János.

Tanügy.

A csik-somlyói r. kath. főgymnasium értesítője az 1898—99. tanévről, mint minden évben, ugy ebben is bő tartalommal jelent meg. Az értesítő dr. Balló István, a főgymn. tudós tanára, Báthory Endre bírónek és erdélyi fejedelem halálának háromszávéves évfordulója alkalmából 47 lapra terjedő, igen tartalmas értekezéssel vezeti be. Értekezésében röviden, de a legjobban vázolja Erdély akkori viszonyait s azon ellentéteket, melyeknek árja a szerencsétlen főpapot és fejedelmet szörnyű halálba sodorta. Oklevelek alapján ismereti a székelység ősi szervezettét, jogait és köteleseit. Többek között elmondja, hogy abban a korban minden székely született nemes volt a nélkül, hogy külön nemes levélre lett volna szüksége. Továbbá rövid történetét adja a székelységnek az egyes fejedelmek idejéből Báthory Endre haláláig. Iró az értekezés végén idézi Kövály László azon szavait, melyekben int, hogy ne legyünk közönyösök nagy őseink iránt: kövessük a külföld példáját, mely cesélyebb történelmi fontossággal bíró helyeit is örök időkre sző emlékekkel örökíti meg. — Valóban idővs munkát végzett az, a ki legelőször penditette meg azon eszmét, hogy a nemzeti vértanu halálának szintén Báthory-kápolnát kell emelni. Ez által megadta nekünk az alkalmat, hogy méltó helyre zarándokolhassunk: megörékitte azon helyet, hol nemzetünk jószágos fejedelme, egyházunk méltó főpapja megdicsőült.

Dr. Balló István is halára kötelező munkát végzett, midőn ez alkalomra Báthory Endre tartalmat életrajzához közölte. Azért melegen ajánlható az ezidei értesítő megszerzése mindazoknak, a kik nemzeti multunk iránt érdeklődéssel viseltetnek.

D. L.

Párisi kiállítás.

Az 1900 évi párisi nemzetközi kiállítás Erdélyi Történelmi Bizottsága július hó 2-án Kolozsvárt ültést tartott.

Jelen voltak: gr. Bánffy György vbtt. főajtónálló mester, elnök Béli László, gróf Lázár István, gr. Mikes Zsigmond, dr. Radics Jenő és dr. Szádeczky Lajos előadó, jegyzőkönyvvezető, dr. Földváry József levélben mentette ki távolmaradását.

Elnök az ülést megnyitván, előadó felolvassa a június hó 11-iki ülés jegyzőkönyvét, a melyben foglalt határozatokat a kormánybiztos jóváhagyólag tudomásul vette.

Elnök jelenti, hogy a kormánybiztos a mult ülés javaslata értelmében az erdélyi múkiecsék összegyűjtésére Erdély beutazására kiküldötte dr. Radics Jenő és dr. Szádeczky Lajos bizottsági tagokat, a mi örvendetes tudomásul vétetvén, megállapították, hogy a kiküldöttek körutjokat július hó 5-én megkezdik és pedig a mult ülésen megállapított utvonalak sorrendjében.

Hogy mondhattam volna meg, hogy igéző szépségével és kedves beszédével elrabolta a szívemet? Egy szót sem volt szabad mondanom; tehát hallgatva állottam és ő fájdalommal tekintettel nézett reám.

— Gábrriel, nem akarja nekem megmondani, hogy mit csináltam magának? — sürgette ujból.

Nem merem neki megmondani. Előtte állottam, nem merte az arcomat felemelni, nehogy az igazságot kiolvassa belőle.

— Nem mondhatom meg kegyednek! — kiáltám végre. Nem tett semmit, a miről tehetett volna. Lady May, ha vak voltam és örült, az nem a kegyed hibája. Kegyed egész életében a jóság és szívesség anygala volt hozzám és én nem nem vagyok arra érdemes!

Közelebb jött hozzám és olyan hangon, mely egy kissé reszketett — azt mondá —

— Tehát, ha nem tettem magának semmit, ha mindig jó és szives voltam magához, miért változott meg ennyre hozzám? Miért beszél így velem, — miért fordítja el az arcát tőlem — miért oly szomorú, oly szenvedő? Gábrriel, mondja meg nekem; feledje el az elmúlt éveket, azokat az éveket, melyek magából férfít és én belőlem asszonyt csinált.

Próbáljon ugy gondolkozni rólam, mint ha ismét gyermekek volnánk.

Kézét egy pillanatra az enyémre tette és gyöngéd érintése elvette az eszemet. Attól tartok, hogy a kis fehér kezét leráztam; abban a pillanatban eszevesztett, vakmerő örült voltam. Volt e férfi valaha így kisértve? Az az erős meggyőződés lopozott a szívembe, hogy ő nem volt oly közönyös irántam, a milyennek én egykor hittem. Ő nem látszott büszke szépségnek vagy győzedelmes kocketnek, fájdalom és bánat volt az arcán.

Megrettent, midőn elvontam a kezemet

A körutazás részletes terve az időhozavetőleges megjelölésével így állapítottott meg:

Jul. 5. Bonezhida, gr. Bánffy György. Jul. 6. Szurduk, br. Jósika Sámuel. Jul. 7. Göröcsön, br. Wessellényi Miklós, esetleg Zsibó, Zilah, Szilágy-Somlyó. Jul. 8. Hosszufalu, gr. Teleky László Gyula. Jul. 9. Deés. Jul. 10. Bethlen, gr. Bethlen Pál. Jul. 11. Beszterce. 12. Harina, Teke, Szász-Régen, Berecztelke, lr. Bánffy Zoltánné, Magyar-Fülpös. Jul. 13. Vics, br. Kemény Kálmán, Gürgény Szt.-Imre. Jul. 14. Radnótfája, Abafája, Gernyeszeg, Sáromberke, gr. Teleki Sámuel, Sárputak gr. Teleki József. 15. Nagy-Ernye, br. Bálintt József, Maros-szt.-György, Marosvásárhely. Jul. 16. Magyesfalva, gr. Lázár Jenő, Maros-Keresztur, Kerellő-Szt.-Pál, gr. Haller György, Teremi, br. Solymossi László. Julius 17. Nyárádmente. Julius 18. Kisküküllő-vármegye, Aborfalva br. Apor István. Jul. 19. Székely-Földvár, gr. Zichy István. Maros-Ujvár, gr. Teleky Károly és Ádám. Veresmart, M.-Csesztve, gr. Mikes Árpád. Jul. 20. M.-Gombás, br. Zeyk József. Nagy-Enyed, Tóvis, Felső-Gáld, br. Kemény László. Jul. 21. Megyes, Darlacz, Erzsébetváros, Almakerék. Jul. 22. Segesvár, Keresd, gr. Bethlen Bálint. Jul. 23. Fejéregyháza, gr. Haller Lujza. Nagy-Bun, br. Szentkereszt Pál. Székely-Keresztur, Székely-Udvarhely, Ugron Gábor. Jul. 24. Erdővidéke, Barót, Olasztelek, Vargyas, Dániel Gábor. Jul. 25. Hidvég, gr. Nemes János. Földvár, Brassó. Jul. 26. Bodola, gr. Mikes Zsigmond. Jul. 27. Sepsiszt.-Gy, Székely N. Muzeum. Pótsa József v. b. t. Arkos, br. Szentkeresztthy Béla. Köröspatak. Jul. 28. Zabola, Imecsfalva, özv. Cserey Jánosné. Gelenceze, Kézdi-Vásárhely, Al-Torja, özv. br. Apor Gáborné. Jul. 29. Tusnárd, Zsögöd, Mikó Bálint főispán. Csik-Szereda, Csik-Somlyó. Jul. 30. Fel-Csik és Gyergyó. Jul. 31. Brassó-Pogaras. Aug. 1. N.-Szeben. Aug. 2. Szászsebes, Szászváros, N.-Disznód. Aug. 3. Déva, Maros-Németi, gr. Kuun Géza. Aug. 4. Branyicska, br. Jósika Lajos. M.-Ilye, br. Bornemissza. Aug. 5. Vajda-Hunyad, Hátszeg, Aug. 6. Gyulafejérvár és vidéke. Aug. 7. Zalatna és vidéke, Lukács Béla kormánybiztos. Aug. 8. Toroczko-Szt.-György, Toroczak Sándor. Toroczko, Torda. Aug. 9. Kolozsvár. Aug. 10. Kalotaszeg.

Ez a részletes utiterv sokszorosítottatni elhatároztatván, megküldetik mindazoknak, kiknek támogatására a kiküldötteknek szükségük leend.

Kijelöltettek azok a gőczpontok vidékek szerint, melyek a kiküldöttek működésének mintegy középpontjai lesznek és azok a főpártfogók, a kik e gőczpontokon lakván, külön megkereséssel is felkérendő lesznek a gyűjtés hathatos elősegítésére és a kiküldöttek támogatására. E gőczpontok és főpártfogók az utitervben piros aláhúzással jelöltettek meg.

Gr. Mikes Zsigmond jelenti, hogy július második felében Bodolán lesz és Háromszéken előkészíti a gyűjtés sikerét. — Halás köszönettel fogadtatik és örvendetes tudásul vétetik.

Béli László szívesen ajánlkozik Segesvár vidékén előkészíteni az ügyet. — Köszönettel fogadtatik.

Előadó jelenti, hogy az előkészítő bizottság június 18-án egy felhívást szerkesztett Erdély közönségéhez, melyet a kormánybiztos 600 példányban kinyomatván, szétküldetett az országrészben.

Gróf Lázár Istvánnak, a ki — mint az előkészítő bizottság elnöke — az irodai munkálatok végeztetése által is hathatósan támogatta a bizottság működését, halás köszönetet mondott a bizottság.

Radics Jenő újabbán is hangsúlyozni és a köztudatra hozni kívánja, hogy a kiállításra átengedendő tárgyak tetszés szerinti értékben biztosítottak, biztonságukra a legmesszebb menő teljes garantiát nyújtó intéz-

és aztán sóhajtott. Nem tudom megmondani, hogy miképpen fekéztem azon vágyamat, hogy ötlet karjaimmal átölelve a keblemre szorítsam. Éreztem, hogy távoznom kellett. Még néhány Perez és az általam tett határozat el lett volna felejtve.

— Gábrriel, maga haragszik reám, — mondá, de én nem tudom elképzelni, hogy miért. Talán azt gondolja, hogy Lord Aberdale felbátorítottam. En nem tettem azt. Egy arra vezethető szó sem hagyta el az ajkaimat. Egy tekintettel sem veztettem ötletre. Még néhány Perez és az általam tett határozat el lett volna felejtve.

Ez a büszke szépség, aki ily szeliden, majdnem gyöngöden beszélt hozzám, mert azt gondolta, hogy megbántott, valóban a londoni évad királynéja volt? — Azt mondtam magamnak, hogy gyorsan kell távoznom, mielőtt elárulnám magamat.

Lady May, maga nem tudna engemet bántani vagy bosszantani, — válaszolám; egész életében soha sem tette azt. En vak voltam és örült és boldogságnak most kell megadni az árát. Ennyi az egész.

Közelebb jött hozzám.

— Gábrriel, — mondá lágy, suttogó hangon — maga gondolhatja rólam a mi magának tetszik, de én soha sem megyek olyanhoz férjhez, akit nem szeretek.

Kétségbeesett szavakkal az ajkaimon elfordultam. Nem mertem ismét a szép arcára, szelid kéréslő szemeire és remegő ajkaira nézni. — Minden erőm elhagyott. Szívemben bucsut mondtam szépségéhez, kis kezeihez, melyeket soha sem fogok érinteni többé; a sötét szemekhez, melyek nem néznek az enyémbe többé, az édes remegő szájhöz, melyet én soha sem csókolhatok meg.

(Folytatás következik)

kedések tétetnek s hogy a tulajdonosok minden költsége nélkül teljesen díjtalanul szállíttatnak és küldetnek vissza.

Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mond a megjelent bizottsági tagoknak, sikeres működést kíván a kiküldötteknek s az ülést bezárja.

Ellenzék.

Julius 1-jével uj félév vette kezdetét. Azért kérjük az **előfizetést mielőbb megújítani**, hogy a lapot ezután is **minden megszaki-tás nélkül** tovább is küldhessük.

Előfizetési feltételeink:

Felévre 8 ft.
Negyedévre 4 ft.
Egy hóra 1 ft 50 kr.
Mutatvány számokat kívánatra azonnal küldünk.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 5.

Fontos tudnivalók.

Kolozsvár város országyűlési képviselőválasztóinak ideiglenes névsora már **holnaptól kezdve** ki lesz téve a város-házán a polgármesteri szobában, a hol azt **délelőtt 9-től 12 óráig, délután 3—6 óráig** mindenki megtekintheti.

Felkérjük polgártársainkat, hogy saját érdekében, **mindenki tekintse meg**, ha vajjon nem lett-e a névjegyzékből **kihagyva?** s ha igen, ugy tessék akár a *Somodí István ügyvédi irodájában* (Sétatér-utca), akár *Kolozsár Sándor ügyvédi irodájában* (Fapiacztor 5 sz.) jelentkezni, hogy a felvétel iránt a maga idejében, lehessen intézkedni.

Választói jogosultsággal bírnak mindazok:

kik oly házat bírnak, mely 3 lakrészt foglal magában;
kik oly földet bírnak, mely 16 frt tiszta jövedelem után van földadóval megörvö; kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 10 frt 50 kr jövedelmi adót fizetnek;
kik, mint magán alkalmazott 700 frt, mint köztisztviselő 500 frt évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

— **Népünnep.** Vasárnap a „Vörös Kereszt Egylet“ helyi kórházának kibővítése céljára az egylet választmánya nagy népünnepélyt rendez a sétatérén. A népünnepen mindent megtalálhatni, a mit az eddig hasonló népünnep programja felmutatott. De lesznek uj mulatságok is. A rendezőség rendkívüli tevékenységet fejt ki a siker érdekében és ha tudjuk, hogy a rendezőség élén Incedy Sámuelné és Öváry Kelemené urnők állanak, nem is lehet kétségünk a siker iránt, a mely az ő ügybuzgó fáradozásuknak méltó jutalma leend.

— **Rendezés a Belkőzép utcában.** Kolozsvárnak egyik legforgalmasabb és legszelesebb utcája a Belkőzép-utca nagyobb szabású reformoknak néz elébe. A törvényhatósági bizottság ugyanis elhatározta az utcának rendezését. Az elfogadott terv szerint az utca két oldalán közvetlen a házak mellett 5—6 méter széles aszfalt járdát építenek a Minorita templomig. A jelenlegi flaszterezett szekérutat három külön részre osztják fel. Az aszfalt járdán belől mindkét oldalon 10—10 méter szélességben gránit kocsikával burkolják be az utat s ezen a kocsí közlekedés eszközöltetik. Az utca közepén, a két kocsí út közt elterülő uttest 14 méter szélességben szintén aszfalttal burkoltatik be s két oldalán fákát ültetnek. Ezen a területen nyer elhelyezést az élelmi piac, mely jelenleg is a belkőzép-utca északi oldalán van berendezve. A kocsí állás helyét most jelenleg a Grand kávéháztól le a Minorita templomig terjed — igen helyesen — a nevezett templomon alul fekvő utca részbe helyezik át. A mérnöki hivatal most dolgozik a gyakorlati kivitel részlet tervein s a tanács nem sokára kiírja a pályázatot is.

— **A Hosszu szappan utca szeglet.** Kolozsvárt, Hosszu szappan utca Postakert utca felőli szegletháza utjában van az utca fejlődésének. E ház a Posta-kert utca kiszélesítése szempontjából is, a Hosszu szappan utca szabályozására való tekintetből is, utban van. Ennek dacára ez utca szegleten építkezési engedélyt adtak. Érthetetlen ez a dolog. Hiszen így a város soha sem jut abba a helyzetbe, hogy utcáit szabályos, egyenes vonalba hozza s az utba eső akadályokat eltávolítsa. Felhívjuk erre a szépítő egylet figyelmét.

— **Eszküvő.** Nagy Sándor, a zilahi ev. ref. főgymnasium jeles fiatal tanára ma tartotta esküvőjét Kolozsvárt *Csikí* Jolán kisasz-

szonynyal, Csiki Antal házibirtokos leányával, a kolozsvári női köröknek e kedves tagjával. A polgári kötés délelőtt 10 órakor összközltek az anyakönyvi hivatalban. Tanuk voltak ez aktuális Kines Gyula, a zilahi ev. ref. főgymnázium igazgatója és dr. Tompa János kolozsvári kerületi orvos. Koszorus leányok Mák Marietta és Veres Irma, vőfélyek Dobai Sándor zilahi tanár és Betegh László. Az egyházi szertartást ma este hat órakor az örömszülő házánál Nagy Károly ev. ref. pap, a teológiai fakultás tanára fogja végezni, mely után a násznép részére az öröm szülők saját lakásukon lakomát rendeznek. Az ifjú pár holnap reggel Zilahra, a völgyégy állandó lakhelyére utazik.

— **A fúntinelli ütközet 50. évfordulója.** Holnap délutánig tart a jelentkezés azok részére, a kik a gyalui havasokon a Fúntinella alatt elesett hősök csatájának 50. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepen Kolozsvárról részt fognak venni. A kik kirándulni szándékoznak, ez ideig határozottan jelentsék be, nehogy fogat vagy egyéb hiány miatt fegyverközlést szenvedjenek. A jelentkezettek csütörtökön este az erekye muzeumban ez alkalomra készült jelvényt átvehetik. E jelvény nemzeti szalagból áll, melyre rá van nyomtatva az évforduló emléke s a muzeum hivatalos bélyegzőjével van ellátva. E két águ szalag megfelelő helyére a kirándulók a csatahelyről az ünnepély napján vett fényfényt tűznek s így az oly emléket fog képezni, a mit a kirándulók megőriznek. Kirándulók mindennap jelentkeznek. Igen értékes, három századvárosi tanítónő jelentkezése. Ők is részt kívánának venni ez évfordulón azért is, mert Vasvári egyik tanára volt a nemzeti irányú nevelés első iskolájának, a Teleki Blanka grófnő által előkelő családok leányainak nemzeti irányú nevelésére alapított felsőbb leány iskolának melynek tanítónője volt *Leány Kára* is. E kirándulással a fiatalon elesett hős, valamint a nemzeti iskola első apostolai emléke iránti kegyeletet óhajják leróni. A jelentkezett tanítónők nevei Csűrös Pál századvárosi Kun kollegiumi tanár neje, Antos Irma és Tótkaji Erzsébet, a kik az erekye muzeum őre és ennek neje társaságában rándulnak ki. A kolozsvári honvédegyetl tegnap d. u. tartott választmányi gyűléséből kifolyólag bejelentette, hogy az elnök Szabó Sámuel és Nagy Pál számtanácsos főhadnagy is résztvesznek a kiránduláson. Kolozsvármegye s Kolozsvár város kiküldött tagjait ezután jelenik be. Kirándulása jelentkezett továbbá Versényi György tanár, ki az évforduló emlékét versben ígérte megőrizteni, Dunky Ferenc és Dunky Ferencné, Szabó Imre, Szabó József, Bodor egyetemi köri képviselő.

— **A kolozsvári kormánypart újászervezkedése** legközelebből megtörténik. Az újászervezkést az eddigi elnök távozásán kívül több jelentékeny suly tekintet teszi szükségessé. Így első sorban az, a körülmény, hogy a fuzio következtében a volt nemzeti párt helybeli tagjai, köztük Farkas Lajos dr. és Merza Lajos, beléptek a kormánypartba és ezek belépését a tiszt karban megfelelő állásokkal kívánja honorálni a szabadelvű párt. Ezenkívül, tekintettel a kuriai bíraskodásról szóló törvény rendelkezésére az u. n. vezérbizottság tisztviselő tagjainak ki kell lépniük a vezérbizottságból. — Így Haller Károly elnök, a párt II. kerületi intézőségének alelnöke, Kondász Ferenc pártjegyző, Gajzágó Manó t. főügyész és még többeken feltétlenül kilépni kényszerülnek a pártvezetőségéből. Mindezekhez képest a kolozsvári kormánypart jelentéktelen változások eshetőségei előtt áll s az elé érdeklődéssel néz egész közéletünk.

— **A közigygyzők nyári szünete.** Dr. Gidófalvy István és Dorgó Albert kolozsvári kir. közigygyzők július és augusztus hónapokban vasárnaponként — mint értesülünk — nem tartanak hivatalos órákat.

— **Árvák.** Nehány nap előtt négy árva gyermekörökbe fogadásáról írtunk. E gyerekek közül kettőnek már van gondviselője. Egy másfél éves és egy 4 éves gyerek elhelyezésére kérjük még a közönséget. A gyerekek ügyében Buday Istvánnal győrgyalvi-utca első keskeny sátor 29. a. lehet értekezni.

— **Hiba.** Az iparosok ált. hitelszövetkezetéről szóló tegnapi hírnökbe hiba csúszott be. Ugyanis nem Lengyel Józsefet, hanem Lengyel Károlyt választották meg az alakuló szövetkezet egyik jegyzőjének.

— **Széki tüzkárosultak javára.** Grünwald Mór kolozsvári szobafestőtől, a széki tüzkárosultak javára 5 koronát vettünk. Rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A kolozsvári unitárius kollegium egy éve.** Nagy gondnal, egy vaskos füzettel állított össze, a kolozsvári unitárius kollegium igazgatója, Boros Sándor, a kollegium lefolyó évről. A füzet nagy nyolczad-rétli s 122 oldalra terjed. Első czikkében Peredy József Erzsébet királynéről emlékezik meg kegyelettel. Iskoláink reformjáról s az internátusokról Boros Sándor ír figyelmet keltő dolgozatot. A további részek a kollegium történetével foglalkoznak. A papnevelő intézetnek külön fejezet van szánva. Hét tanára és tizenkét növendéke van az intézet-

nek. Ennek önképző köréről Gálly Zsigmond egyleti elnök tesz jelentést. A tartalmas értesítő a kollegium rendszeres és helyes vezetéséről, a tanári kar buzgalmaról és az igazgató körültekintő vezetéséről ad képet.

— **Ugron Gábor osztálytársainak találkozója.** Érdekes találkozó lesz június 10 és 11-én Székely-Udvarhelyen. Ugron Gábor osztálytársai gyűlnek össze találkozóra az ottani róm. katolikus főgymnasiumban. Ugron Gábor osztálytársai különben már több találkozót rendeztek; ez a harminczöt éves találkozó, melyen Ugron Gábor is jelen lesz. Az osztályból különben sok jeles, kiváló ember került ki, kik a találkozón csaknem mind jelen lesznek.

— **Affaire.** Sz.-Udvarhelyről írják tegnapi kelettel: *Haller* János gróf nem pihen főispáni babérain. Bucsubeszédében támadást intézett egyik előkelőbb tisztviselő ellen, a kit ugyan nem nevezett meg. Hogy ezen kitörések gr. Lázár Adámnak szólnak, két czípész nyílttéri felhívása elárulta. Mire hirlapilag felelt gr. Lázár. E nyilatkozat után, mely az udvarhelyi lapban jelent meg és sértő céltzásokot tartalmazott, — gróf Haller János küldött szintén egy sértő kifojezésekből álló levelet két úrtól gróf Lázárnak és ezenfelül Lázár grófot ki is hívta. A pisztoly párbaj ma lesz. Az egykori jó pajtások most mint halálos ellenségek fognak egymással szemben állani. Ilyen szép nyitány készült, igazolásul, hogy miért is érkezik Hollak Arthur főispán holnap Udvarhelyre, az instellációhoz.

— **Vizaknai hősök ünnepe.** Vízaknán jul. 3-án d. u. Romvári Várady Lajos dráma, vígjáték, népszimű és operette társulata, derék igazgatójuk vezetésével, a vizaknai 1949. febr. 4-iki csatában elesett hővék sirjához kiment, mint 1890. jul. 3-án hat hónapjának a Nagysóknabóli feljövetele évfordulati emléknapiján. Ott az Apotheosis-ből alkalmi részt énekelvén, élővirágokból font koszort helyezett az emlékhöz, szép hazafias beszéd mellett, zárószóval énekelte a Hymnust igen szép közönség jelenlétében.

A beszédben felemlítették: a csatában részt vett több, mint 11 színésznek neveit, kik közül egy el is vérzett s a sóaknába bevetve nyugszik.

A jelzett szép kegyeletes tettet véghezvitt színészeinkről még azt is lelkisiméretes kötelességünknek tartjuk megemlíteni, hogy minden tekintetben igen jó játékos színészek! — **Villamvilágítás vidéken.** Kolozsvár városa régtől fogva nevezetes volt arról, hogy legrosszabb volt a világítása. Ebből a nevezetességéből most már természetesen sokat vesztett, mióta az Auer égők dívatba jöttek. De azért mégis csak el vagyunk maradva a világítási illetőleg. Mert hát a míg Kolozsvárt unikum számba megy egyik szálloda villamvilágítása: addig a kcsiny, pár ezer lakossal bíró városokban olyan közönséges, akárcsak a szivattyuskut. Ez tény és való. Marosvásárhelynek van már villamvilágítása és van még sok más városnak is; pedig hol állanak még ezek a városok Kolozsvárhoz képest népesség és haladás tekintetében. No de ezeket fölőlséges is volt felhoznunk. Sokkal kisebb városok is létesítették már a villamos világítást. Nemcsak városok, hanem községek is. A pár ezer lakossal bíró Zalathna már létesítette, létesítette Topánfalva is, sőt még az ennél kisebb Offenbányán is villamvilágításról beszélnek. És alig mulik el hónap, hogy valamelyik kis városból ne vennék hirt a villamvilágítás beállításáról. Így nem lehetetlen, hogy mire Kolozsvárt is létesül a villamvilágítás: a vidék már mindenütt bevezette. Különben a vidék illetén gyors haladásának csak örülni lehet.

— **Tizenhárom éves életmentő fiu.** Junius hó 30-án d. e. fél 12 órakor a Nagyszamos és Külliraly-utca szamospartján lakókat kiabálás tette figyelmessé. A kiabálásra Hankó Daniel m. á. v. kalauznak Lajos nevű fia az udvaron játszadozva figyelmessé lett, a Szamospartra szaladt s látta, amint a félig áradt Szamos egy 3-4 éves kis fiu gyermeket magával sodort, akit talán még egy perc választott el a haláltól.

A bátor fiu nem gondolva saját életére, beugrott a vízbe s mintegy 60 méter távolságra uszott a gyerek után és a mint beért, megragadta fél kezével s a felszínen tartani igyekezett, míg más kezével segített a menekülésre és a midőn oly helyzetbe jutott, hogy már állhatott, karjára szájával lefelé fektetve hozta ki a kis megmentett fiút, a kit Fazakas Sándor szűcsmester Külliraly u. 35. számú lakásán atyailag gondoztak, a míg a megijedt édesanya Farkas Márton kőfaragó neje elvitte. A gyermeknél mai napig semmi utókövetkezmenye nincs a történetnek.

A jelen voltak közül a kis életmentő fiút megéljenezték.

— **A magyar orvosok és természetvizsgálók** eredeti vándor gyűlésére, a mely Szabadkán lesz, számaran jelentkeznek. A tagok elszállásolásáról a helyi bizottság gondoskodik, czél szerű azért mielőbb tagul beiratkozni (Szalkay Gyula dr. pénztárosnál lakik Budapest I. ker. Lánchíd utca 2. sz. a.) hogy a helyi bizottság a tagok számáról idején tájékozódhassék. A beiratkozásnál a tagok vasuti igazolványt is kapnak, a melylyel az utazást kedvezményesen áron tehetik meg.

— **A Zalatnán legylilkóitak emléke.** A mint már megírtuk, a Zalatnán 1848-ban legylilkolt 700 magyar emlékére emléket állítanak fel. Az emlék, mely most készül a zalatnai kőfaragó szakiskolában, már a nyár folyamán készen lesz. A mint értesülünk, az emléket öszire felállítják s még ez évben leleplezik, valószínűleg az évforduló napján. A leleplezés napjáról különben kellő időben tájékoztatni fogjuk a közönséget.

— **Egy piarista házassága.** A temesvári kegyesrendi háznak volt tagja, *Poppini* Albert dr., a ki — mint megírtuk, — a rendből kilépett és vallást cserélt, immár eljegyezte magát egy aradi kisasszonnyal. A menyasszony neve Weintner Marietta zongoratanitónő és sógornője Wittenberger Antal püspöki titkárnak. Az aposztaltat tanár a jövő tenével a nyiregházi gymnáziumnak lesz a tagja.

— **Magyar tambura társulat** játszik mindennap az Angol Királynő Szállóba kerthelyiségében. A társulat mind jóhangu énekesekből áll, magyarul énekel sigy érdeemes meghallgatni.

Gazdaság.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1899. június hó 30-án.

(A földmivelésügyi m. kir. miniszterhez a gazdasági tudósítoktól beérkezett jelentések alapján.)

Habár még június hó utolsó harmadában sok helyen uralkodott a kedvezőtlen időjárás, sőt jégeső, köd és felhőszakadászerű záporok sőt tartoztak a ritkaságok közé, — mindazáltal általában konstataálni lehet, hogy az időjárás egész július hó 2-ig jóval kedvezőbb volt, mint a közvetlenül megelőző jelentős időszakban. Július hó 2-án országos esőzés váltotta fel a szárazabb időt; az eső nemcsak akadályozza a már megkezdett aratást, de néhol jelentékeny kárt is okozott.

A többnyire hűvösebb és csapadékos időjárásban a rozsa által a szemben okozott kárnak terjedése lassabb volt s ennek következtében a látszólag nagy kiterjedésű területeken mutatkozó rozsa aránylag kevésbé kárt okozott.

A kapásnövények, különösen a kukorica, burgonya és répa, melyeknek az utóbbi napok csapadékos időjárása kedvezett, általában jól fejlődnek s az itt-ott mutatkozó visszaesést is kiheverték. A takarmánynövények betakarítását az eső szintén hátráltatta, sőt sok helyütt az eső kárt is okozott, a menyében a lekaszált s rendekben fekvő takarmány kilugozást idézte elő.

A szőlőkben most lévén a virágzás időszaka, ott, a hol az esőzések nagyobb mérvűek voltak, a szőlők tökéiről sok fűrt lehullott. Ennek ellenére azonban a szőlők eddigi fejlődése még mindig kielégítő. A peremetezés megtörtént, peronospora alig, de szőlőmoly több helyütt mutatkozott.

Az őszi buza vetések aratását a homokos síkföldön és az Alföld nagy részében már megkezdtek s a munkálatokkal szerényen előre is haladtak a gazdák, de a július hó 2-ikán bekövetkezett országos esőzés a munkálatokat egy-két napra megszakította. Az aratással eddig elég jól haladtak a gazdák, kivételt képeznek csupán azok a helyek, a hol megdőlt és összekuszált vetések voltak, miután ily helyeken a munka nemcsak lassabb és nehezebb, hanem jóval költségesebb is. A buzaakasz és szemképződés, a dől és rozsdalepett vetések kivételével eddig általában mégis valamivel több reményt nyújt a június 25-én jelzett állapotnál, úgy, hogy — ha nagyobb baj nem éri a termést — a kvalitás tulajdonlag meg fog felelni a reményeknek (s éppen, mert többnyire jobb kvalitású buza van remény, ennek befolyása alatt a termékilátás is némileg kedvezőbb); azaz a remélhető buza termés mennyisége valamivel nagyobb lesz, főleg miután a rozsa eddig tényleg nem okozott oly nagy kárt, mint azt hirtelen történt föllépése folytán feltételezni lehetett. Az ország nagy részében közepes, sőt itt-ott jó közepes, helyenkint azonban csak közepesen alól lesz a termés, a szerint, minő árákat szenvedtek a vetések. A bevetett terület 5.515.000 kat. holdra téve s tekintve, hogy az országos termésátlag ez idő szerint is megközelíti a 7 métermázsát; általában remélni lehet, hogy az összes buza termés hozama 36—37 millió métermázsá között fog ingadozni.

Az országban remélhető átlagos terméshozamhoz, tehát mintegy 7 métermázsához viszonyítva, aránylag a legkedvezőbb termésre, azaz kat. holdankint 7 métermázsá s azon felüli eredményre van kilátás.

A rozsa várható termés hozama ez idő szerint is csaknem változatlanul megmaradt azon a nivón, a melyen már a múlt hetekben állott: t. i. nagy átlagban kat. holdankint 6—6½ m. mázsa termést ígér, vagyis a remélhető összes termés 11—12 millió métermázsára becsülhető.

Az őszi árpat nagyobbára már learatták, sőt a tavaszi árpa aratása is itt-ott megindult; az őszi többnyire kielégítően füzetett. A tavaszi azonban már nem mindegyik áll oly jól, s ennek folytán éppen csak hogy közepes termést ígér. Néhol sok a könnyen érett kalász; másutt meg már az érett árpanak árt a sok csapadék. A kvalitás színe és sulya nézve — nagyobbára szintén közepes. Rozsa néhol az árpban is kárt okozott. A több helyen föllépett sok aczat következtében — az aratás nehezen és lassan halad.

A bevetett terület 1.788.000 kat. holdra; az országosan várható átlagos termés hozam pedig kat. holdankint 7 méter mázsa be-

csülhető. Így tehát az összes reménybeli termés hozam megközelíti a 12½ millió méter mázsát, vagyis a termés hasonló a múlt évi eredményhez, a mikor 12½ millió méter mázsa árpa termelt.

Az ab nagyobbára már a felvidéken is az erdélyi részekben is kihányta zászóját is bár az aczat néhol erősen ellopte s fergek is károsítják; általában elég jól fejlődik és közepes termést ígér. A rozsa néhol a zabot is meglehetősen erősen ellepte.

A zabbal bevetett terület 1.685.000 kat. holdra becsülhető, a várható termés hozam kat. holdanként 6—6½ m. méter mázsa között ingadozik és így a remélhető összes termés körül belül 10—11 millió mázsára tehető (A múlt évben 11.42 millió méter mázsa zab termelt.)

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósítása és sürgöny-levelei.)

Nem mondott le.

Budapest, július 5.

Az Országgyűlési Értesítő tudatja: Barcsay Kálmán országgyűlési képviselőről egy ellenzéki lap czélzatossággal azt híresztelte, hogy lemondott a ház hetedik bíráló bizottságának elnöki tisztéről és pedig azért, mert a bizottság többségének álláspontjától eltérő nézetet vall, a kérvénnyel megtámadott nemes-ócsai képviselőválasztás ügyében. Amint illetékes forrásból értesülünk, sem a ténybeli állítás, sem pedig a hozzáfűzött következtetés nem felel meg a valóságnak. Barcsay Kálmán nem mondott le az elnöki tisztéről, hanem a ház elnökségéhez intézett levélben azt jelentette ki, hogy betegsége miatt jelenleg nem jöhet fel az említett választási ügy tárgyalására. A rendelt és foganatósított vizsgálat alapján nem foglalkozott még s az őszi ülés szak megnyitása előtt nem is foglalkozik a bizottság a szóban forgó választási ügygel; a bizottság többsége tehát, valamint az elnök nem is juthatott abba a helyzetbe, hogy ez ügyben akár egyező, akár pedig egymástól eltérő álláspontot foglaljon el.

A belgiumi zavarok.

Brüsszel, jul. 4.

A polgárőrségen kívül az egész kotonaságot konszignálták a kaszárnnyákban. Az egész brüsszeli gyalog-és lovasrendőrség készenlétben áll, sőt a vidékről is berendelték néhány csapatot. A vidékről sok gyűlést jelentenek, a melyek nagyobbára nyugodtan folytak. Lessinesben egy szocialista szonok nyugalmra intette a népet, de a pálya udvaron mégis kisebb rendezavarások fordultak elő és a tüntetők több ablakot bevettek.

Kormányzóválság.

Budapest, július 5.

Bécsből sürgönyzik, hogy ott az a hír van elterjedve, hogy Kautz Gusztáv, az osztrák-magyar bank kormányzója, legközelebb ennek az évnek végén lemond állásáról.

Osztrák kormányhoz közel álló körökben már lendő utódjáról is beszélnek.

Bilinszky lovag lenne, a volt osztrák pénzügyminiszter, az új bankszervezet „apja”, mint a hogy őt gunyosan nevezni szokták az osztrák németek, kik elsősorban Bilinszkynek írják rovására az új bankszervezetben a magyaroknak tett koncessziókat.

A mint tudva van, az új bankszervezet szerint, melyet a tegnapi napon fogadott el a képviselőház, jövőre 4 esztendőnként felváltva magyar, illetőleg osztrák kormányzó fog a bank élén állani.

Belgiumból.

Brüsszel, július 5.

A képviselőház tegnapi ülése iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés, minek bizonyysága, hogy bár szakadt az eső, már reggeli 9 órakor óriási néptömeg gyülekezett a kamara épülete előtt.

Délután 1 órakor zsufolásig megteltek a karzatok.

A külföldi diplomaták mind megjelentek páholyaikban.

Egy óra után kezdődött meg az ülés.

Nagy figyelem mellett, mely csöndben lépett a szószeke Van den Perboom miniszterelnök.

Ismételheti, ugymond, kijelentését, melyet a pénteki ülésen tett a kormány.

A békét és rendet akarja.

Meghallgatja az összes pártok véleményét és hogy ez lehetséges legyen, javasolja, hogy a választó törvényjavaslatot az összes pártok képviselőiből álló parlamenti bizottsághoz utasítsák.

A kormány arra is hajlandó, hogy a bizottság javaslatai értelmében módosítsa a törvénytervezetet. (Élénk helyeslés és tetszés az egész jobboldalon.)

Theodor független párti képviselő brüsszeli kollégáinak nevében bejelenti, hogy Belgium összes választókerületeire kiterjedő oly javaslatot fog benyújtani, mely a választási eljárást igazságosabb alapokra fekteti.

Hozzájárul a kormány indítványához annál is inkább, mert a reformjavaslat teljes elejtését jelenti.

Ugyanígy nyilatkoznak a többiek is.

Párbaj.

Sz. Udvarh ly, július 5.

Gróf Haller János volt főispán és gróf Lázár főjegyző között tegnap pisztoly párbaj volt.

A párbaj 30 lépésről történt.

Gróf Lázár pisztolya csütörtököt mondott.

Gróf Haller nem talált.

A felek nem békültek ki.

Országgyűlés.

Budapest, július 5.

A képviselőház ma tartotta utolsó érdemleges ülését a nyári vakáció előtt.

Hegedűs miniszter két viczinális vasutról szóló javaslatot terjesztett be. Ezután megválasztották a regnicoláris s egyéb bizottságok tagjait.

Szell felel egy csomó interpellációra.

Köztük Páder Dezsőnek az ismeretes „kabinet noir” interpellációjára kijelentette, hogy a kulturminiszter a kongrua megvonásának a törvényben előírt eseteiben nem járhat el, ha nem bír tudomással a lelkesek ellen állam vagy erkölcsellenes magatartás miatt hozott jogerős ítéletekről.

A miniszternek nem volt szándéka a vallás méltóságának csorbítása.

Páder föntartja a kabinet részére mondott észrevételeit.

Zajos ellentmondás jobb felől.

Mert szerinte a bíróságok nemcsak ítéleteket, hanem egyszerű feljelentéseket is közölni tartoznak a miniszterrel.

A Ház mindazonáltal a Szell választást tudomásul veszi.

Ugron Gábornak a haágai konferencia ügyében Szell azt feleli, hogy Montenegrot Oroszország képviseli, egyszerűen a nemzetközi gyakorlat folytán.

Szell felvén Rákovszkyknak a Lipótmezei tébolydai állapotokról interpellációjára, kijelentette, hogy a kormány közegei időnként a legszigorúban felülvizsgálják az ottani állapotokat.

Niedermánn igazgatónak távoznia kellett, mert felelőssége alatti ügyközben visszaélések történtek. (Általános helyeslés.)

A választ tudomásul vették.

Perczel elnök, tekintettel a mai érdemleges ülésre, felkéri, hogy a kik a segesvári Petőfi ünnepre küldendő deputációban részt venni óhajtanak, jelentkezzenek.

Még csak szerdán lesz egy formai ülés, melyen Szell indítványt fog tenni a Ház mai szünetére nézve.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos;

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

Folyó hó 3-ikán a *Biázini Szállóda főpinczérei állásától megváltam.* Mivel a közönséggel szemben a bizalmat elveszteni nem akarom, kötelességemnek tartom a nagyrédemű közönség tudomására hozni, hogy a főpinczérei állástól azért váltam meg; mert a Biázini Szállodában folytatott üzlet és az abban divó élet tisztességes egyéniséggel és jó ízléssel nem fert össze s ilyen üzletnek szolgáltatásban nem akartam tovább megmaradni.

Gellért Sándor,
főpinczer.

Holnap csütörtökön

az 51. ezred zenekara játszik a **Sétatéri kioszkban**

és a következő négy napon at *Miklós István* híres szabadkai **tambura zenekara** fogja mulattatni a n. é. közönséget.

Gárdonyi Imre és társa.

*) K rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Magy. kir. államvasutak. — Üzletvezetőség Kolozsavart.

Sz.: 17341—99. III.

610. 1—1.

Pályázat.

A magy. kir. államvasutak Segesvári állomásán berendezett vendéglői üzlet 1900. évi január hó 1-étől számítandó 3 évre bérbeadandó lévén, — annak bérbeadása iránt ezzel pályázat nyitattik:

Felhívtnak ennél fogva mindazok, kik nevezett állomás vendéglői bérbe venni óhajtnak, hogy a szabályszerűen felbélvezett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb **folyó évi július hó 31-én déli 12 óráig** külön lepecsételt és „Ajánlat a segesvári állomás vendéglői bérletére” megjelöléssel ellátott borítékban a magy. kir. államvasutak kolozsavartai üzletvezetőség általános osztályához (titkárság) czimezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a kolozsavartai üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi július hó 31-éig bántatpénz fejében 200 frtot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni. Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi, utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerint számítottak.

Készpénzben letét összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténteire hivatkozás teendő — de a letétért nyert elismervény nem melléklendő.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, függetlenül a felajánlott összeg magasságától belátásához képest szabadon választhasson.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tettettek s végre olyanok, melyekre az előirt bántatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsavartai üzletvezetőség III. osztályában tudhatók meg. (E. M. K. E. palota 1-ső emelet 24. ajtó) a melyekre nézve a helyen is megjegyeztetik, hogy a bérbe adandó vendéglői üzletben csakis hazai sör lesz kimérhető.

Végül megjegyeztetik, hogy a vendéglőhöz az üzleti helyiségekben kívül a bérli czéljaira szolgáló magánlakás is adatik.

Kolozsavart, 1899 július hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomlás nem díjaztatik.)

Kisküküllővármegye alispánjától.

Sz. 11112—99. al.sp.

604 2—2.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás következtében üresedésbe jött, évi 500 frt törzsfizetéssel és 200 frt utazási általánnyal javadalmazott hsz-szuaszojárású járási orvosi állásra ezzel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy pályázati kéréseiket az 1883 évi I. t. czikk 9-ik §-ában előirt képesítési okmányaikkal, ugy szintén az 1893 évi szeptember 30-án 80099 sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet által megszabott fizti orvosi vizsga letételeit igazoló bizonyítvánnyal felszerelve, legkésőbb **folyó évi június hó 15-ik napjáig** bezárólag, Főispán ur Ó Meltóságához való felterjesztés végett hozzám nyújtsák be.

Kis-Küküllő vármegye alispánja.

Dicsőszentmárton 1899 június 28.

alispán helyett:
Fekete György,
főjegyző.

Sz. 1457—899.

609. 1—3.

Árlejtési hirdetés.

A „Károli” orsz. kórház s a kapcsolatos egyetemi tan-
korodák részére 1899—1900 évi telén szükséges:

1. 770 kmtr. tűzifa,
2. 172 vagon (4 10.000 kiló) első minőségű darabos kő-
szén szállítása végett **f. évi július 20-án déli 12 óráig** tr-
jedő zárhatáridővel írásbeli (lepecsételt) ajánlatok beadása m l
lett árlejtési hirdettetik.

Bántatpénz az ajánlott ár öt százaléka.
A szállítási feltételek a kórház igazgatósági irodában meg-
tekinthetők s lemosolhatók.

Kolozsavart, 1899 évi július hó 1-én.

A „Károli” orsz. kórház igazgatója:

Dr. Engel Gábor.

Sz. 687—1899.

607. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezzel közhírré teszi, hogy az
aradi kir. törvénysík 1896 évi 12753 számú végzésével dr. Révizi Mór ügyvéd
által képviselt Sági Henrik felperes részére Szász Árpád és neje alperes ellen
160 forint követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán al-
perestől 1897 év február hó 27. napján lefoglalt 327 frt 40 kr. becsült ingó-
ságokra, a Kolozsavart városi kir. járásbírósa V. II. 14221—98. számú vég-
zésével az árverés elrendeltetvén annak az alperesek lakásán Kolozsavart külmo-
noston-utczában leendő megtartására határidőül 1899. évi július hó 7. napjának
d. e. 10 órája tűztetik ki, mikor a bíróság lefoglalt bútork, könyvek, edények s
egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, — szükség esetén
becsárán alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárvazendó ingóságok vételárából a vég-
rehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre
foglalás korábban eszközöltetett volna — és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki-
nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött-
nek vagy írásban beadni, avagy szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését
követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsavart, 1899 évi június hó 22. napján.

Pap Jenő

kir. bír. végrehajtó.

TESSITORI és GURISATTI

Nagy-utca 27. szám.

Felvállalnak: Granitto, Terrazzo, Betonirozások, Csa-
tornázások Szőkökutak, Beton hidegítések, Aszfaltírozások,
Beton alapozások, Cement és Mozaik-lapokkal kövezések,
Építészeti díszítőmunkák gipsz, cement- és műköből stb.

Raktáron tartanak: Cement és Mozaiklapok minden
szín és nagyságban. Járdalapok, Aszfalt fedélpép, Aszfalt
elszigetelő lemez, Csatorna csövek, Portland és Roman-
cement, Fősz (Gipsz) stb. 472. 10—15.

Dunly fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek.

Kitüntette: London, Páris és más kiállításokon dísz-
oklevelekkel, aranyérmekkel és érdemkeresztekkel.

Műtermeink vannak:

Kolozsavart,

Főter 10.

Miskolcz,

Városházter 6. sz.

Deesen.

Levételek eszközöltetnek: Minden hóban egyszer előre hirdett
napon.

Elvállalunk mindenféle fényképezési munkákat, színes Platin, porcellán
és üveg (ablakdísz, képeket, csoportok, épületek, tájképek, tervrajzok stb. levé-
teleit. — Nagyításokat bármely új vagy régi fényképről egész életnagyságig a
általunk szokott tiszta és művészi kivitelben. 585. 2—10.

Legnagyobb kályha raktár.

Legnagyobb kályha raktár.

Ugy minőségben, mint szépség te-
kintetében összehasonlíthatlanok a
Kozel F. József
417. 8-32 féle cég
Kolozsavart, Unio- régi
belmonostor-utca) 7. sz.
Hires kályha kemenczéi.
Asztal és dísz-kandallók,
továbbá porcellán, majo-
lika és ó-német kályhák,
takarékos tüzhelyek, fürdő
káda, kemenczefal bur-
kolatok stb.
Minden a szakmába vágó munká-
latok saját szerelők által csino-
san és jótállás mellett eszközöl-
tetnek.
**Erdély legnagyobb kály-
haraktára.**
Telefon 398. szám.

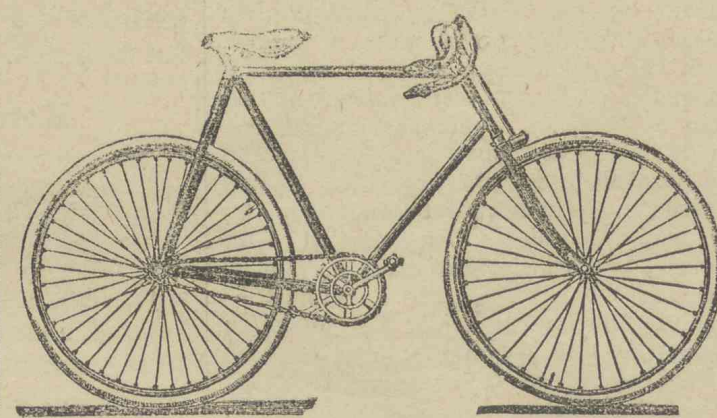
Legnagyobb kályha raktár.

Legajánlhatóbb kályha raktár.

Sürgönyozim:
Bernáth gépraktár
Kolozsavart.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

A nagybecsű vevőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáron levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, külön-
féle hinta és játszó gyermekkosci, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

Ánimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.
Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a **szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre**, hol minden javítandó,
a legkényesebb igényeknek megfelelően (emaillozva, nickellozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden a szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok.
A n. é. közönség további becses pártfogását kéri
515. 13—00

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsavart, vashidnál.

Gazdasági Iroda Kolozsavart.

FERENCZY DEZSŐ és TÁRSA.

Jókai-utca 4. sz. — Telefon 176.

Megbízásból közvetít:

Birtok vétel és eladást
Birtok bérletet
Gazdasági termények értékesítését
Gazdasági haszon állatok értékesítését
Gazdasági gépek, eszközök és anyagok bevá-
sárlását és értékesítését
Gazdasági nyerstermények értékesítését
Műtrágya beszerzését
Mindenemű biztosítások eszközölését
Jelzálog kölcsön eszközölését
Gazdasági üzemtervek, elszámolás, leltározás
stb. elkészítését és felülvizsgálatát, melyeknek
gyors, pontos és méltányos kivitelért szavatol.

Keresünk:

200 holdas birtokot haszonbérletre
2000 holdas birtokot megvételre
6—800 holdas birtokot fix adminisztrációra
Több kisebb nagyobb fény és tölgyerdőt ki-
használásra
Egy házat két nagy szobás lakással és mel-
lékletekkel lehetőleg kerttel megvételre
Nagyobb mennyiségű száraz egészséges szénát
4000 mm. tengerit azonnali és későbbi szál-
litásra.

Ajánlunk:

Egy 1600 holdas birtokot jó jövedelmű ma-
lommal, komlótermeléssel, szeszgyárhoz alkalmas

épületekkel kedvező feltételekkel haszonbérletre
Egy 300 holdu birtokot a mezősegen megvételre
Egy 160 holdas birtokot vasut mellett, szép
épületekkel 13,500 frtért
Egy 90 holdas 40 éves csererdőt vágásra
300 db. egy két és három éves borjút
Egy Cormik féle arató, kéveköti gépet alig
használva
Egy kolozsavartai több évre biztosított bérjövö-
delmü nagyobb házat megvételre
Egy csinos emeletes villát szőlővel 6000
frtért.

540. 10—21

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsavart.